

Решаване на казуси в обучението по немски език в университетската степен

Анелия Ламбова
Нов български университет

„Решаване на казуси“ е курс в програмата „Приложни чужди езици за администрация и управление (на английски и втори чужд език)“ на Нов български университет. Курсът се предлага на английски и на съответния втори чужд език, който студентите са избрали да изучават по време на обучението си в програмата. Студентите имат възможност да изберат този курс в трети семестър, като паралелно посещават съответния курс на английски и този на втория чужд език.

Настоящата публикация има за цел да представи опита, натрупан през двата семестъра, през които се проведе обучение в курса. Става дума за стандартен курс от 30 академични часа, разпределени в 15 седмици по 2 учебни единици от 45 минути.

В центъра на вниманието в часовете, както в чуждоезиковото обучение като цяло, е развиването на езиковите умения на студентите, като целта е това да става хармонично и за четирите езикови умения – четене, слушане, писане и говорене. Наред с усъвършенстването на езиковите знания и умения, работата с казуси дава възможност и за развиване на социолингвистичната и межкултурна компетентност на студентите, компетентности, залегнали в Общата езикова рамка на Съвета на Европа.

Някои от идеите за казусите са почерпени от различни учебни системи по немски език или от формати на изпитни тестове за придобиване на сертификат за владееене на немски език (например форматите на Гьоте институт, Австрийската изпитна централа, TELC).

Конкретно на студентите бяха представени следните теми:

Казус 1: Разрешаване на проблеми

На разрешаването на проблеми са посветени няколко занятия. Първата стъпка се състои в това с помощта на различни онлайн ресурси (Padlet, Zumpad, Wiki, docs.google и др.) да се събере информация за проблемите, с които са или се сблъскват студентите в различни етапи от своя живот:

- проблеми в училище;
- проблеми по време на следването;
- проблеми на работното място;
- проблеми, свързани с межкултурното общуване.

Предизвикателствата, пред които ни постави пандемията от Ковид 19 през пролетта на 2020 г., бяха повод да се поставят на обсъждане и

- проблеми, свързани с начина на живот по време на извънредно положение и непосредствено свързаното с извънредното положение
- електронно обучение – предимства, недостатъци, предложения.

След обобщаването и коментирането на проблемите по всяка от посочените по-горе точки в групата се предлагат идеи за разрешаването на подобни конфликти.

Към този казус са предвидени и ролеви игри, в които студентите имат за задача по двама или по трима да разрешават определени конфликти в университета или на работното място.

Ролеви игри 1: Телефонен разговор

По двойки студентите разиграват телефонни разговори, в които трябва да разрешат някакво недоразумение или пропуск като например: имали сте уговорена среща или час при лекаря, заявили сте доставка на уред, но не сте отишли на срещата или сте пропуснали часа. Трябва да обясните причината, да се извините, да уговорите нов час и в случая на доставка да убедите събеседника да не ви се налагат допълнителни такси за пропуснатия час.

Ролеви игри 2: На работното място имате колега, която/който постоянно закъснява и се налага други да поемат задачите му. Организира се разговор (3-4 участника), в който се изясняват причините за закъсненията и се търси решение на проблема, така че да не се налага отделни колеги да бъдат натоварени с чужди задължения.

Казус 2: Моят университет и моето работно място

Конкретната ситуация, която се симулира в рамките на курса, е участието в студентски обмен или конференция, на която на участниците се налага да говорят за себе си, за учебните заведения, които са посещавали и за работното си място.

Казус 3: Организиране на мероприятия

3.1 Провеждане на анкета, чрез която да се проучи мнението на студентите за организираните мероприятия

На случаен принцип всеки студент от групата получава задача да изготви анкета за различно мероприятие, напр. излет, екскурзия, вечеря, спортно мероприятие и пр. Студентите подготвят съответната анкета на немски език с помощта на онлайн ресурс <https://docs.google.com/forms>, която споделят в специално генериран форум на страницата на курса в Мудъл-НБУ. Така всички могат да се запознаят с анкетите на колегите си и да ги попълнят. По време на присъствено занятие всеки представя своята анкета и обобщава и анализира резултатите от нея.

3.2 Организиране на мероприятие по подадени параметри на двамата участници в подготовката (напр. посещение на концерт, организиране на излет, честване на юбилей и др.)

3.3 Подготовка на дни на отворените врати в Нов български университет

Отворените врати в НБУ са вече с дългогодишна традиция. Филологическите специалности канят на тези дни често ученици в последните класове на съответните езикови гимназии и наред с представянето на програмите се подготвят различни интересни игри и занимания на съответния език. Задачата, която имат студентите в курса „Решаване на казуси“ е да подготвят такава програма за дните на отворените врати за ученици, които изучават в училище немски език, а също така и да направят покана, с която да информират за предстоящото мероприятие. В този случай студентите работят в малки групи, а в час представят и обсъждат изготвените вече програми и покани.

3.4 Организиране на екскурзия

При тази задача студентите трябва да организират програми за екскурзии за две групи потребители:

- А) Българи, които желаят да посетят немскоезична страна;
- Б) Немскоговорещи туристи, чиято цел е да посетят България.

Студентите сами определят останалите параметрите на програмите (дни, дестинации и пр.).

3.5 Подготовка на научна конференция

Задачата на студентите се състои основно в това да подготвят рамката на конференцията и съпътстващата програма към нея (екскурзии, културни мероприятия)

3.6 Подготовка на вечер на България

Конкретната ситуация, която студентите трябва да имат предвид е, че в рамките на мероприятие с международно участие в съпътстващата програма е предвидена вечер на всяка страна-участник.

И при тези задачи студентите работят в групи, подготвят програмите и ги представят пред останалите участници в курса, които имат възможност да задават въпроси и да коментират предложените екскурзии.

Казус 4: Рекламна брошура за пазарен продукт

С помощта на интернет ресурси за изготвяне на колажи и флаери студентите изготвят рекламен материал за избран от тях продукт.

Казус 5: Участие в мострен панаир

В рамките на този казус студентите разиграват следните ситуации:

5.1 Представяне на възможност за участие на фирмата в мострен панаир

Студентите влизат в ролята на служители на определена фирма, правят проучване за популярни мострени панаири в съответния бранш и подготвят представяне на този панаир и аргументи, с които да убедят ръководството на фирмата в ползите, които би донесло участието на фирмата в съответния панаир.

5.2 Ролева игра: Обсъждане на участието на фирмата в мострен панаир;

5.3 Ролева игра: Разговор между представител на фирмата и потенциален клиент, в който клиентът задава въпроси относно продуктите, тяхното качество и цена, възможностите за поръчка и доставка и получава обяснение от служителя на фирмата;

5.4 Ролева игра: Разговор между представители на различни фирми, в който се обсъжда производството, пласмента, клиентелата на фирмата и пр.

Както беше посочено на някои места, при работата с казуси активно се използват различни интернет ресурси:

- За асоциограми – bubbl.us, www.mindmeister.com, www.mindmup.com.
- За събиране на изразни средства, необходими за решаването на поставената задача – padlet.com, zumpad.de и др.
- За преговор на граматичния и лексикален материал – kahoot.com, mentimeter.com.
- За гласуване, многовариантен избор, създаване на облак от думи, въведени от участниците – mentimeter.com.

Предимствата на използването на казуси в обучението по чужд език могат да бъдат обобщени по следния начин:

1. Поставянето на конкретни задачи от ежедневието и професионалния живот на обучаваните допринася за тяхната мотивация и активно участие в учебния процес. Това определено е особено ефективен начин за развиване на четирите основни езикови умения.
2. Работата с казуси изгражда у студентите и личностни качества – като умения за вземане на решение, изграждане на аргументация, творчески подход към поставената задача, работа в екип и много други.
3. При работата с казуси се прилага дейностно ориентирания подход в обучението, интерактивни и колаборативни методи на работа, които са доказали своята ефективност.

Използвана литература

Георгиева, Е. Панчева, Т. Овчарова, Б. (2006). Казусен подход в обучението по чужд език на студентите от магистърска степен в ЛТУ. *Управление и устойчиво развитие*(1-2), 483-484.

Нейкова, М. (2019). Обучение чрез казуси в специализираната подготовка на студенти по английски език. *Чуждоезиково обучение*(2), 150-156.

Терзиева, С. Антоф, П. Панчева, Т. (2015). Казусен подход в обучението по чужд език на студенти от инженерно-технически специалности. *Чуждоезиково обучение*, 42(1), 56-68.